

Sokety a síťování

Jiří Vokřínek

Katedra počítačů

Fakulta elektrotechnická

České vysoké učení technické v Praze

Přednáška 9

B0B36PJV – Programování v JAVA

Část 1 – Síťování

Síťování

- Způsoby a modely komunikace
- Síťové modely a Internet
- Transportní a aplikační protokoly

Síťová API

- Soket

Síťování v Javě

- Třídy UDP a TCP soketů

Část 2 – Příklad – jednoduchý klient a server

Příklad – jednoduchý klient a server

Část 3 – Příklad aplikace – Boss/Worker

Příklad vláknové aplikace – Server

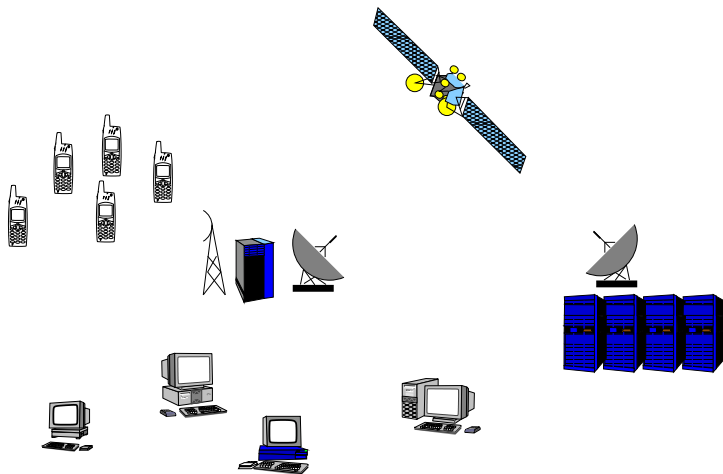
Příklad vláknové aplikace – Klient

Spuštění jiného programu z procesu

Část I

Sítování

Co je sítování?

Zdroje

Jiří Peterka,

http://www.earchiv.cz/i_prednasky.php3

RFC - Request for Comments,
série poznámek o Internetu.

Martin Majer,

<http://www.root.cz/clanky/sitovani-v-jave-uvod/>

W. Richard Stevens,

UNIX Network Programming.

Prentice Hall.

W. Richard Stevens and Stephen A. Rago,

Advanced Programming in the UNIX Environment.

Addison Wesley.

Motivace

Sítování je z pohledu vývoje aplikace (programování) technická realizace komunikace vzdálených výpočetních systémů.

Komunikace je přirozenou součástí distribuovaných aplikací.

- Aplikace nabízející služby uživateli (např. webový server, databáze).
- Uživatelské aplikace zprostředkovávající uživateli přístup ke službám (např. webový prohlížeč).
- Sdílení zdrojů - distribuované výpočetní systémy.
- Sběr dat (data acquisition) - zpracování dat z mnoha měřících míst, senzorické sítě.
- Distribuované řízení - například kooperující skupina mobilních robotů.

Vývoj aplikace

- Při vývoji aplikace využíváme zpravidla nějakého rozhraní (API) pro realizaci komunikačního spojení se vzdáleným systémem.
- Z tohoto pohledu síťové spojení slouží ke čtení a zápisu posloupnosti bytů.
- Podle typu aplikace je rozhodující:
 - spolehlivost přenosu dat,
 - přenosová rychlost,
 - zpoždění (latence) přenosu,
 - způsob předávání dat,
- Vlastnosti souvisejí s konkrétní realizací síťového spojení a je nutné je respektovat.

Komunikace

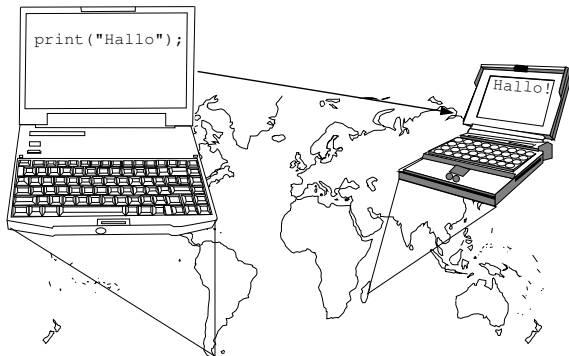
- Komunikace slouží k přenosu informace.
- Přenos informace se děje výměnou zpráv.
- Mechanismus výměny zpráv musí mít definovaná pravidla.
- Typicky lze definovat:
 - zahájení komunikace,
 - předání zprávy,
 - reakce na zprávu,
 - ukončení komunikace.

Protokol

- Způsob komunikace definuje komunikační protokol.
- Protokol definuje:
 - formát zpráv,
 - pořadí výměny zpráv,
 - syntaxi zpráv,
 - sémantiku zpráv,
 - chování při příjmu a vyslání zprávy.

Přenos bitů/bytů

Z uživatelského hlediska jde o přenos obsahu sdělení.

Přenos však vyžaduje další informace související s přenosovou cestou. „Výsledná velikost přenášených dat je vyšší.”

Počet účastníku komunikace

Komunikaci může rozdělit podle počtu účastníků.

- Dvou bodové (point-to-point) - jeden přijímací bod, jeden vysílací bod.
 - duplexní přenos - komunikace může probíhat oběma směry současně.
- Vícesměrové - více přijímacích stran, jedna vysílací. Vhodné pro multimediální aplikace, přenos videa, tele-konference.
 - všesměrové - broadcast,
 - vícesměrové - multicast.

My se budeme zabývat převážně dvou bodovou komunikací.

Modely komunikace

Typická síťová aplikace se skládá ze dvou částí:

- Server - reprezentuje služby.
- Klient - reprezentuje poptávku po službě.

Modely komunikace jsou:

- klient/server - klient žádá o službu server. *Webový server, poštovní server, Instant Messaging (IM), vzdálená sezení.*
- peer-to-peer (P2P) - každý účastník vystupuje jako klient i jako server. *Služby sdílení souborů, bittorrent,*

Způsoby komunikace

Kritéria dělení komunikace.

- Podle způsobu navazování spojení:
 - spojovaná komunikace,
 - nespojovaná komunikace.
- Podle způsobu přenosu data:
 - proudový přenos,
 - blokový přenos.
- Podle kvality přenosu a garance kvality přenosu:
 - spolehlivý,
 - s garantovanou kvalitou,
 - nespolehlivý,
 - bez řízení kvality.

Způsoby komunikace

Kritéria dělení komunikace.

- **Podle způsobu navazování spojení:**
 - spojovaná komunikace,
 - nespojovaná komunikace.
- **Podle způsobu přenosu data:**
 - proudový přenos,
 - blokový přenos.
- **Podle kvality přenosu a garance kvality přenosu:**
 - spolehlivý,
 - s garantovanou kvalitou,
 - nespolehlivý,
 - bez řízení kvality.

Způsoby komunikace

Kritéria dělení komunikace.

- Podle způsobu navazování spojení:
 - spojovaná komunikace,
 - nespojovaná komunikace.
- **Podle způsobu přenosu data:**
 - proudový přenos,
 - blokový přenos.
- Podle kvality přenosu a garance kvality přenosu:
 - spolehlivý,
 - nespolehlivý,
 - s garantovanou kvalitou,
 - bez řízení kvality.

Způsoby komunikace

Kritéria dělení komunikace.

- Podle způsobu navazování spojení:
 - spojovaná komunikace,
 - nespojovaná komunikace.
- Podle způsobu přenosu data:
 - proudový přenos,
 - blokový přenos.
- Podle kvality přenosu a garance kvality přenosu:
 - spolehlivý,
 - s garantovanou kvalitou,
 - nespolehlivý,
 - bez řízení kvality.

Spojovaná komunikace

Spojovaná komunikace (Connection oriented).

Skládá se ze tří kroků:

1. Obě strany nejdříve navazují spojení.

Obě strany potvrdí zájem o komunikaci případně upřesní parametry vzájemné komunikace.

2. Vlastní výměna sdělení.
3. Ukončení spojení.

Vlastnosti spojované komunikace

- Součástí komunikace je přechod stavů účastníků.
- Přechody mezi stavy musí být koordinované.
„Obě strany musí být v kompatibilním stavu, aby se domluvily.“
- Musí být ošetřovány nestandardní situace.
Například rozpad spojení.
- Při přenosu zpráv je zachováno pořadí vysílaných zpráv.
Přijímací strana obdrží zprávy ve stejném pořadí v jakém je poslala vysílací strana.

Nespojovaná komunikace

- Komunikující strany nenavazují spojení.
Nedochází k ověřování existence druhé strany.
- Komunikace probíhá zasíláním samostatných zpráv (datagramů).
Adresování zprávy
- Není nutné komunikaci ukončovat.

Vlastnosti:

- Komunikace je bezstavová.
- Zprávy jsou přenášeny v samostatném bloku dat (datagramu), které jsou samostatně přenášeny.
- Není zaručené pořadí zpráv.

Způsoby přenosu

Proudový přenos (stream)

- Data jsou přenášena po bytech (bitech).
- Data nemusí být přenášena po větších blocích.
- Předpokládá spojovaný typ komunikace.
- Data nejsou adresována.

Blokový přenos

- Data jsou přenášena po blocích.
- Blok je přenesen jako celek.
- Spojovaný i nespojovaný typ komunikace.
- Data jsou adresována podle typu komunikace.

Složky sítování

Propojování systémů se skládá z:

1. přenosového média,
2. řízení přístupu k přenosovému médiu,
3. rozlišení (adresace) fyzického prostředku připojení,
4. přenosových pravidel (*jak jsou data přenášena*),
5. komunikačních pravidel (*jak je definované spojení*),
6. aplikačního rozhraní,
7. aplikačního protokolu.

Sítové modely

- Modely jsou vícevrstvé.
- Vrstva definuje vlastnosti příslušné části komunikace.
- Vrstvený model je abstrakcí jednotlivých stupňů realizace sítě.
- Modely:
 - ISO-OSI - 7-vrstvý obecný model.
 - TCP/IP - 4-vrstvý model, nejpoužívanější v rámci Internetu, základem je jednoduchý protokol IP.

„Pokud víte co děláte, 4 vrstvy stačí, pokud ne, ani 7 vrstev vám nepomůže.“

Síťové modely

- Modely jsou vícevrstvé.
- Vrstva definuje vlastnosti příslušné části komunikace.
- Vrstvený model je abstrakcí jednotlivých stupňů realizace sítě.
- Modely:
 - ISO-OSI - 7-vrstvý obecný model.
 - TCP/IP - 4-vrstvý model, nejpoužívanější v rámci Internetu, základem je jednoduchý protokol IP.

„Pokud víte co děláte, 4 vrstvy stačí, pokud ne, ani 7 vrstev vám nepomůže.“

ISO-OSI síťový model

1. Fyzická vrstva - médium (kabel, vzduch), jejím úkolem je přenos bitů po vedení.
2. Linková vrstva - pravidla pro časový multiplex paketů.
3. Síťová vrstva - pravidla pro HW adresování.
4. Transportní vrstva - pravidla pro zasílání paketů.
5. Komunikační vrstva - pravidla pro komunikační spojení mezi dvěma počítači.
6. Prezentační vrstva - síťové API
(„a mnohem víc, ”).
7. Aplikační vrstva.

TCP/IP síťový model

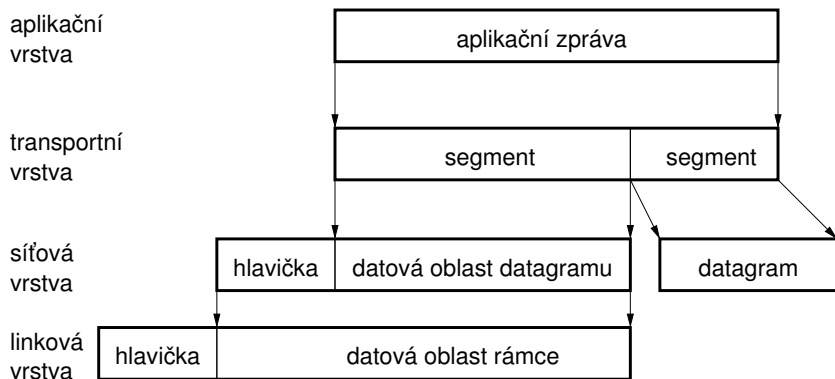
- Linková vrstva - přenos bitů.
- Síťová vrstva (Internet nebo též IP vrstva) - cesta datagramů z jednoho hosta na jiný.
- Transportní vrstva - TCP zprávy transportní vrstvy.
- Aplikační vrstva - síťová aplikace.

Jednotným prvek modelu TCP/IP je přenosový protokol IP, který má všude (linková vrstva) stejné vlastnosti.

Přenosový protokol IP předepisuje jednotný způsob adresování:

- inet - 32 bitová adresa,
- inet6 - 128 bitová adresa.

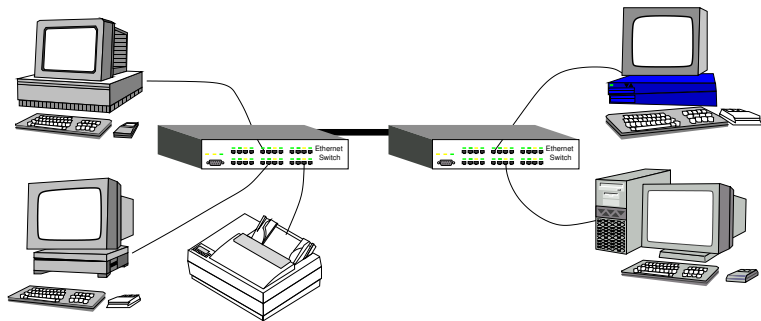
Zapouzdřování datových jednotek

Síť TCP/IP (Internet)

Složena ze soustavy dílčích sítí, které jsou vzájemně propojeny.
Rozlišujeme dva typy uzlů:

- Hostitelský počítač (**host**) - koncový uzel sítě, má svoji adresu.
- Směrovač (**router**) - propojuje nejméně dvě IP sítě.

Adresování v TCP/IP a transportní protokoly

- Vrstva IP definuje síťovou adresu síťového rozhraní (host).
 - Z pohledu více procesů na hostitelském počítači je výhodné zavést další rozlišovací údaj, (*v rámci transportního protokolu*).
- Nejnámější transportní protokoly jsou
- UDP - User Datagram Protocol,
 - TCP - Transport Control Protocol.
- Oba protokoly používají číslo portu.
- Adresa je složena z
 1. IP adresy (host address), 32bitů nebo 128bitů,
 2. čísla portu (16bitů).

Některé IP adresy mají vyhrazené použití, např. 127.0.0.1 - localhost.

Určité aplikace používají „standardních“ portů, 80 - www, 21 - ftp, 23 - telnet, 22 - ssh.

Adresování v TCP/IP a transportní protokoly

- Vrstva IP definuje síťovou adresu síťového rozhraní (host).
 - Z pohledu více procesů na hostitelském počítači je výhodné zavést další rozlišovací údaj, (*v rámci transportního protokolu*).
Nejnámější transportní protokoly jsou
 - UDP - User Datagram Protocol,
 - TCP - Transport Control Protocol.
- Oba protokoly používají číslo portu.
- Adresa je složena z
 1. IP adresy (host address), 32bitů nebo 128bitů,
 2. čísla portu (16bitů).

Některé IP adresy mají vyhrazené použití, např. 127.0.0.1 - local-host.

Určité aplikace používají „standardních“ portů, 80 - www, 21 - ftp, 23 - telnet, 22 - ssh.

UDP

User Datagram Protocol

- Nespojovaný a nespolehlivý způsob komunikace.
- Blokový přenos zpráv (datagramů).
- Rozšiřuje přenosový protokol IP (RFC 791) síťové vrstvy o číslo portu.

„Přidává pouze tenkou vrstvu nad IP.“

- Přenos každého datagramu je nezávislý.
- RFC 768.

UDP vlastnosti

- Není nutné navazovat spojení, které může být časově náročné
zvyšuje zpoždění
- Hlavička datagramu je malá.
- Žádná kontrola propustnosti, maximální rychlost přenosu.
- UDP datagram je přenesen najednou.
- Hodí se pro přenos dat, které mohou obsahovat výpadky (*nedoručení zprávy*), ale vyžadující minimalizaci časových zpoždění.
např. data měřená opakovaně
- Spolehlivost lze řešit v aplikační vrstvě.
(opakovaný přenos zpráv)

TCP

Transmission Control Protocol

- Spojovaný způsob komunikace - dochází k výměně řídicích zpráv, (*vyžaduje model klient/server pro navázání spojení*).
- Dvou bodové obousměrné spojení.
- Proudový přenos zpráv - zachování pořadí. *Pipelined přenos s vyrovnávací pamětí, zapsaná data nemusí být ihned poslána.*
- Tok dat je řízen - nemůže dojít k zahlcení přijímací strany, (*řízení toku je realizováno potvrzení přijetí*).
- Spolehlivost přenosu je zajištěna potvrzováním přijatých dat. *Řídicí zpráva ACK potvrzující příjem zprávy (paketu).*
- Spojení je udržováno kontrolními zprávami i v případě, že nedochází k přenosu aplikačních dat (*detekce rozpadu spojení*).
- RFC - 793, 1323, 2018, 2581.

TCP - Potvrzování přijatých dat

- Potvrzení přijetí každého vyslaného paketu musí být přijato v daném časovém intervalu (TCP timeout).
- Data jsou posílána za sebou, současně se čeká na více potvrzení.
- Doba přenosu zprávy (paketu) tzv. Round Trip Time RTT (RTT) - doba přenesení vlastních dat a potvrzovací zprávy.
 - Závisí na konkrétním zatížení sítě.
 - TCP timeout může být příliš krátký pro konkrétní RTT.

lze nastavit

- Využívá se kumulativních *ack* potvrzení více přijatých paketů najednou.
- V případě obousměrné komunikace jsou *ack* potvrzení přenášena s daty ve společném paketu.

TCP řízení toku proudu

- Vysílací strana využívá přijatých ACK k řízení toku dat, aby nedocházelo k přehlcování přijímací strany (sítě).
 - Problém řízení toku se uplatňuje při pomalém zpracování na přijímací straně.
 - V případě nedostatečné kapacity sítě, dochází k zahlcování sítě, vedoucí k delším zpožděním a případně ke ztrátám paketů.
konečná velikost vyrovnávací paměti směrovačů
- Velikost okénka pro maximální počet přenášených se dynamicky mění, podle zatížení koncových bodů spojení.

Poznámka - spolehlivost přenosu:

garantovaná, ale ne zas tak moc, větší stupeň garance lze dosáhnout dalšími aplikačními úrovněmi.

HTTP

- HTTP - HyperText Transfer Protocol pro webové aplikace.
- Aplikační protokol nad přenosovým protokolem TCP z rodiny protokolů TCP/IP.
- Klient/Server model komunikace:
 - client - webový prohlížeč, žádá o webové objekty, které chce zobrazit.
 - server - webový server, posílá webové objekty jako odpověď na žádost.
- Bezstavová komunikace, request/response model.
- HTTP 1.0: RFC 1945, HTTP 1.1:RFC 2068.

HTTP - request/response

Postup vyřízení žádosti o webový objekt (HTML stránka):

1. **Klient** iniciuje TCP spojení k serveru.
2. **Server** přijímá TCP spojení (spojení je navázáno).
3. **Klient** posílá HTTP zprávu s žádostí o webový objekt.
4. **Server** posílá HTTP zprávu s webovým objektem.
5. **Klient** přijímá HTTP zprávu s webovým objektem.
6. **Server** uzavírá spojení.

Navazování spojení (TCP handshaking) řeší transportní vrstva, při navazování zpravidla dojde k výměně několika zpráv.

TCP protokol je potvrzovaný, server uzavírá spojení, až když klient potvrdí příjem zprávy. Potvrzení opět řeší transportní vrstva.

HTTP - request/response

Postup vyřízení žádosti o webový objekt (HTML stránka):

1. **Klient** iniciuje TCP spojení k serveru.
2. **Server** přijímá TCP spojení (spojení je navázáno).
3. **Klient** posílá HTTP zprávu s žádostí o webový objekt.
4. **Server** posílá HTTP zprávu s webovým objektem.
5. **Klient** přijímá HTTP zprávu s webovým objektem.
6. **Server** uzavírá spojení.

Navazování spojení (TCP handshaking) řeší transportní vrstva, při navazování zpravidla dojde k výměně několika zpráv.

TCP protokol je potvrzovaný, server uzavírá spojení, až když klient potvrdí příjem zprávy. Potvrzení opět řeší transportní vrstva.

HTTP - request/response

Postup vyřízení žádosti o webový objekt (HTML stránka):

1. **Klient** iniciuje TCP spojení k serveru.
2. **Server** přijímá TCP spojení (spojení je navázáno).
3. **Klient** posílá HTTP zprávu s žádostí o webový objekt.
4. **Server** posílá HTTP zprávu s webovým objektem.
5. **Klient** přijímá HTTP zprávu s webovým objektem.
6. **Server** uzavírá spojení.

Navazování spojení (TCP handshaking) řeší transportní vrstva, při navazování zpravidla dojde k výměně několika zpráv.

TCP protokol je potvrzovaný, server uzavírá spojení, až když klient potvrdí příjem zprávy. Potvrzení opět řeší transportní vrstva.

HTTP příklad

```
1 telnet cs.felk.cvut.cz 80
2 Trying 2001:718:2:1611::16...
3 Trying 147.32.80.16...
4 Connected to cs.felk.cvut.cz.
5 Escape character is '^]'.
6 GET /index.html
7
8 <!DOCTYPE html>
9 <html>
10     <head>
11         <meta charset="utf-8">
12         <meta name="description" content="">
13         <meta name="robots" content="noindex">
14         <meta http-equiv="X-UA-Compatible" content="IE=
15 edge">
16         <meta name="viewport" content="width=device-width,
17 initial-scale=1">
18         <base href="">
19         <title>Department of Computer Science</title>
```

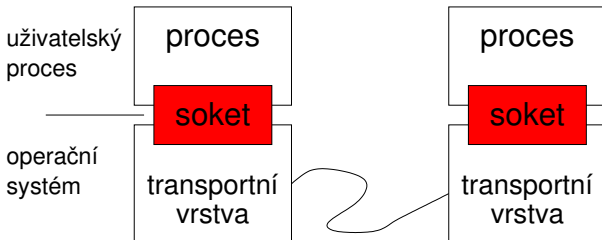
Soket

Soket je objekt, který propojuje aplikaci s nějakým „síťovým“ protokolem.

- 1981 BSD4.1 Unix.
- Soket je softwarová komponenta.
- Soket je obecný objekt komunikace mezi dvěma procesy.
Není omezen pouze na TCP/IP.
- Soket API konvertuje obecnou aplikační vrstvu na specifický protokol transportní vrstvy.
- Soket API definuje operace nad soketem (primitiva).
- Soket reprezentuje koncový bod komunikace.

Soket - aplikace a OS

Síťové rozhraní patří mezi sdílené prostředky, proto přístup k němu řídí OS.

Soket a TCP/IP

- Dva základní transportní protokoly TCP a UDP.
- Plná specifikace soketu (ve spojení):
 - protokol,
 - lokální adresa,
 - vzdálená adresa (může být na témže hostu).
- Adresa se skládá z IP adresy a čísla portu.

Příklad obsahu Soket deskriptoru

```
Family:      PF_INET
Service:     SOCK_STREAM
Local IP:    147.32.85.234
Remote IP:   147.321.85.85
Local Port:  55515
Remote Port: 22
```

Základní primitiva socketu

- create - vytvoření socketu.
- bind - přiřazení portu socketu na lokální adresu.
- connect - iniciace spojení na vzdálený socket.
- listen - čekání na iniciaci spojení.
- accept - přijmutí spojení.
- send - poslání zprávy.
- receive - přijmutí zprávy.
- shutdown - uzavření spojení.
- close - uvolnění socketu.

Z pohledu vlastní komunikace jsou nejdůležitější primitiva send a receive.

Ostatní souvisí s navazováním a ukončováním spojení.

Soket a klient/server

TCP protokol vyžaduje model komunikace klient/server.

1. Server očekává žádost o spojení.
2. Klient navazuje spojení se serverem.
3. Po navázání spojení probíhá komunikace.
4. Uzavření komunikace.

Soket serveru čekající na žádost o spojení není aktivní (neprobíhá komunikace). Říkáme, že je v pasivním režimu.

Soket je

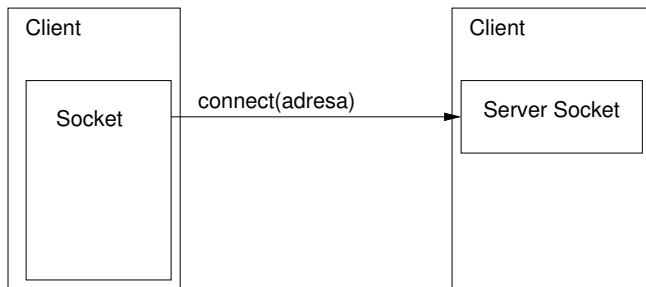
- aktivní - slouží k inicializaci spojení a komunikaci.
- pasivní - čeká na příchozí spojení.

Nepřipojený soket konvertujeme na pasivní soket primitivem `listen`. Alternativně používáme tzv. *Serverový soket*.

Accept - přijmutí spojení

Primitivum `accept` způsobí:

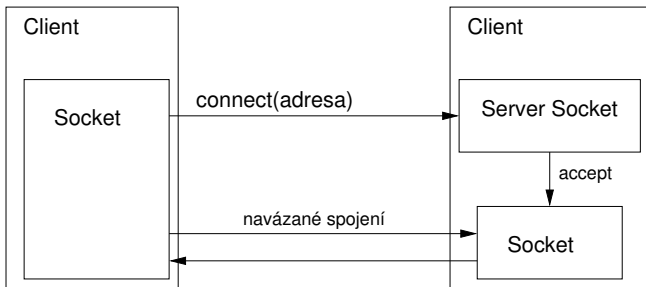
1. čekání na příchozí žádost o spojení,
2. příjem spojení, vrací nový soket deskriptor.

Accept - přijmutí spojení

Primitivum `accept` způsobí:

1. čekání na příchozí žádost o spojení,
2. příjem spojení, vrací nový soket deskriptor.

Bind - nastavení adresy

Přihradí soketu lokální adresu (IP, port).

- Nastavení IP adresy je užitečné v případě více síťových rozhraní.
 - TCP Server přijímá spojení pouze z nastavené síťové adresy (sítě).
 - TCP Client posílá datagramy přes nastavené síťové rozhraní.
- Server nastavuje port na „standardní“ hodnotu (80 http, 22 ssh. . .), tak aby se klient mohl připojit.
- TCP klient nemusí nastavovat port.
- V případě, že není adresa ani port specifikován vybere OS volnou hodnotu.

Čísla portů

BSD rozdělení:

- 1-1023 - BSD rezervované,
- 1024-5000 - BSD dočasné porty, s krátkou dobou použití, např. spojení s webovým serverem,
- 5001-65535 - BSD servery, neprivilégované.

IANA: Internet Assigned Numbers Authority

- 0-1023 - IANA známé porty,
- 1024-49151 - IANA registrované porty,
- 49152-65535 - IANA dynamické nebo privátní porty.

TCP Příklad

Příklad server

```
servsock=sock();  
bind(servsock, port);  
listen(servsock);  
//servsock je v pasivním režimu  
sock=accept(servsock);  
//spojení navázáno  
msg=receive(sock);  
send(sock, msg2);  
close(sock);
```

Příklad klient

```
sock = sock();  
add = address(  
    servip, port);  
connect(sock, add);  
//spojení navázáno  
send(sock, msg);  
msg = receive(sock);  
close(sock);
```

UDP soket

- UDP komunikace neobsahuje spojení mezi serverem a klientem.
- Vysílací strana explicitně stanovuje cílovou IP adresu a port.
- Přijímací strana musí získat IP adresu a port vysílací strany z přijatého datagramu.
- Vysílaná data mohou být:
 - přijata v jiném pořadí (datagramů),
 - ztracena.

Server čeká, že něco přijme od nějakého klienta.

UDP Příklad

Příklad server

```
sock=sock();  
bind(sock, port);  
//sock je připraven na přijmutí dat  
od klienta  
msg=receive(sock);  
clAdd = address(msg);  
//poslání dat na klientovu adresu  
sendTo(sock, msg2, clAdd);  
close(sock);
```

Server může komunikovat s více klienty prostřednictvím jediného soketu (multiplexing).

Příklad klient

```
sock = sock();  
add = address(  
    servip, port);  
//poslání dat na adresu serveru  
sendTo(sock, msg, add);  
//doufám, že mne server vyslyší a  
pošle odpověď  
msg = receive(sock);  
close(sock);
```

Sítování a paralelismus (vlákna)

Doporučení pro běžné aplikace, pokud to programové prostředí dovoluje.

- *TCP server realizuje obsluhu klienta samostatným vláknem, Boss/Worker model.*
- *UDP server komunikující prostřednictvím jediného soketu je výhodné realizovat multiplexem I/O operací.*
- *Klient, u kterého je soket jedním z mnoha generátorů událostí, realizujeme více vláknově.*
- *Asynchronní model I/O operací je typický v embedded aplikacích.*
 - *Nárůst výpočetních výkonů embedded procesorů vede na používání OS s podporou paralelismu (pseudoparalelismu).*
- *Aktivnímu čekání se snažíme pokud možno vyhnout.*

Čtení proudu

Proud je „nekonečná“ posloupnost bytů.

- Jediné čtení zprávy z proudu, může vrátit celou zprávu nebo pouze jediný byte.
- Aplikační protokol musí definovat jak rozpoznat zprávu
- Identifikace začátku a konce zprávy je zpravidla kontextově závislá (stavová komunikace).
- TCP proud používáme jako „spolehlivého“ kanálu pro přenos zpráv definované délky (např. HTTP).

Příklad

První dva byty obsahují velikost n zprávy v bytech. Začátek následující zprávy se nachází v proudu o n bytů dále.

- V případě chybné detekce nebo nepřijetí zprávy včas
 - ukončíme spojení,
 - pokusíme se identifikovat začátek další zprávy.

SLIP - Serial Line Internet Protocol, RFC 1055.

Sokety v Javě

Lesson: All About Sockets

<http://docs.oracle.com/javase/tutorial/networking/sockets/index.html>

- UDP soket `java.net.DatagramSocket`
- TCP sokety:
 - `java.net.ServerSocket`
 - `java.net.Socket`
- Adresa
 - `String host`, `int port`,
 - `java.net.InetAddress`.
 - `java.net.SocketAddress`.

Sokety v Javě

Lesson: All About Sockets

<http://docs.oracle.com/javase/tutorial/networking/sockets/index.html>

- UDP soket `java.net.DatagramSocket`
- TCP sokety:
 - `java.net.ServerSocket`
 - `java.net.Socket`
- Adresa
 - `String host, int port,`
 - `java.net.InetAddress.`
 - `java.net.SocketAddress.`

Sokety v Javě

Lesson: All About Sockets

<http://docs.oracle.com/javase/tutorial/networking/sockets/index.html>

- UDP soket `java.net.DatagramSocket`
- TCP sokety:
 - `java.net.ServerSocket`
 - `java.net.Socket`
- Adresa
 - `String` `host`, `int` `port`,
 - `java.net.InetAddress`.
 - `java.net.SocketAddress`.

UDP soket

- Datová jednotka `java.net.DatagramPacket`.
 - `DatagramPacket(byte[] buf, int length)`
 - `DatagramPacket(byte[] buf, int length, InetAddress address, int port)`
 - `byte[] getData()`
- Primitiva
 - **connect**(`InetAddress address, int port`)
 - **bind**(`SocketAddress addr`)
 - **disconnect**()
 - **close**()
 - **receive**(`DatagramPacket p`)
 - **send**(`DatagramPacket p`)
Cílová adresa je součástí datagramu.

TCP soket

- Server soket primitiva
 - **bind**(SocketAddress endpoint)
 - Socket **accept**()
 - **close**()
- Soket (klientský) primitiva
 - **connect**(SocketAddress endpoint)
 - **connect**(SocketAddress endpoint, int timeout)
 - **bind**(SocketAddress bindpoint)
Jaké rozhraní a jaký port chceme použít pro spojení (null).
 - **close**()
 - Zápis a čtení je realizováno proudy.
 - OutputStream **getOutputStream**()
 - InputStream **getInputStream**()

Ošetření výjimečných stavů

Mechanismem výjimek `java.net.SocketException`, resp. `java.io.IOException`.

- `BindException`
- `ConnectException`
- `NoRouteToHostException`
- `ProtocolException`
- `SocketException`
- `SocketTimeoutException`
- `UnknownHostException`

Část II

Příklad – jednoduchý klient a server

Popis činnosti

- Jednoduchý *telnet* server s dvěma příkazy.
 - `time` pošle aktuální čas serveru.
 - `bye` ukončení spojení.
- Textově orientované spojení.
- Po navázání spojení (TCP) musí klient poslat uživatelské jméno a heslo.

Definice protokolu

1. Po navázání spojení server posílá výzvu 'Username:'.
2. Klient odpovídá posláním uživatelského jména zakončeného znakem '\n'.
3. Server posílá výzvu 'Password:'.
4. Klient odpovídá posláním hesla zakončeného znakem '\n'.
5. Server odpovídá zprávou 'Welcome\n'.
6. Klient může posílat serveru příkazy v libovolném pořadí.

Definice protokolu - příkazy

- Příkaz se skládá ze jména příkazu a znaku konce řádky `'\n'`.
- Server odpovídá textovou zprávou závislou na příkazu, ukončenou `'\n'`.
- Příkazy:
 - Žádost o zaslání aktuálního času.
 1. Klient: `'time\n'`.
 2. Server: posílá aktuální čas ve formátu `'time is: E M d hh:mm:ss zzz yyyy\''`.
 - Ukončení spojení.
 1. Klient: `'bye\n'`.
 2. Server: posílá konec proudu a zavírá soket.

Implementace

Implementaci rozdělíme na třídy:

- `ParseMessage` - realizuje čtení a zápis textové zprávy z/do proudu.
 - Obsah textové zprávy může začínat a nebo končit zadanou sekvencí znaků.
- `Server` - otevírá serverový soket na zadaném portu, po přijetí klienta vytváří ovladač klientského spojení.
- `ClientHandler` - realizuje obsluhu klientského spojení v samostatném vlákně.
- `Client` - testovací klient, který se připojí k serveru na zadané adrese a portu.

Posle uživatelské jméno, heslo a žádost o aktuální čas, který vypíše na obrazovku (pouze časový údaj) a skončí. Vše proběhne bez interakce uživatele.

ParseMessage

```

1 class ParseMessage {
2     void write(String msg) throws IOException {
3         out.write(msg.getBytes());
4     }
5     String read(String startStr, String endStr) throws
        IOException {
6         byte[] start = startStr.getBytes();
7         byte[] end = endStr.getBytes();
8         int sI = 0; int eI = 0; byte r; int count = 0;
9         while((sI < start.length)
10             && ((r = (byte)in.read()) != -1)) {
11             sI = (r == start[sI]) ? sI+1 : 0;
12         }
13         while ((eI < end.length) && (count < BUFSIZE)
14             && ((r = (byte)in.read()) != -1)) {
15             buffer[count++] = r;
16             eI = (r == end[eI]) ? eI+1 : 0;
17         }
18         return new String(buffer, 0,
19             count > end.length ? count-end.length : 0);
20     }
21 }

```

ClientHandler 1/3

```
1 class ClientHandler extends ParseMessage implements
    Runnable {
2     static final int UNKNOWN = -1;
3     static final int TIME = 0;
4     static final int BYE = 1;
5     static final int NUMBER = 2;
6     static final String[] STRCMD = {"time", "bye"};
7
8     static int parseCmd(String str) {
9         int ret = UNKNOWN;
10        for (int i = 0; i < NUMBER; i++) {
11            if (str.compareTo(STRCMD[i]) == 0) {
12                ret = i;
13                break;
14            }
15        }
16        return ret;
17    }
18
19    Socket sock; //klientsky soket
20    int id; //cislo klienta
```

ClientHandler 2/3

```
1  ClientHandler(Socket iSocket, int iID) throws
    IOException {
2      sock = iSocket;
3      id = iID;
4      out = sock.getOutputStream();
5      in = sock.getInputStream();
6  }
7
8  public void start() { new Thread(this).start(); }
9  void log(String str) { System.out.println(str); }
10
11 public void run() {
12     String cID = "client["+id+"] ";
13     try {
14         log(cID + "Accepted");
15         write("Login:");
16         log(cID + "Username:" + read("", "\n"));
17         write("Password:");
18         log(cID + "Password:" + read("", "\n"));
19         write("Welcome\n");
```

ClientHandler 3/3

```
1  ... //run pokračování
2  boolean quit = false;
3  while (!quit) {
4      switch(parseCmd(read("", "\n"))) {
5          case TIME:
6              write("time is:" + new Date().toString() + "\n");
7              break;
8          case BYE:
9              log(cID + "Client sends bye");
10             quit = true;
11             break;
12             default:
13                 log(cID + "Unknown message, disconnect");
14                 quit = true;
15                 break;
16             } }
17
18     sock.shutdownOutput();
19     sock.close();
20 } catch (Exception e) {
21     System.out.println(cID + "Exception:" + e.getMessage());
22     ;
23     e.printStackTrace();
24 }
```

Server

```
1 public class Server {
2     public Server(int port) throws IOException {
3         int i = 0;
4         ServerSocket servsock = new ServerSocket(port);
5         while (true) {
6             try {
7                 new ClientHandler(servsock.accept(), i++);
8             } catch (IOException e) {
9                 System.out.println("IO error in new client");
10            } }
11 } // Server()
12
13 public static void main(String[] args) {
14     try {
15         new Server(args.length > 0 ?
16             Integer.parseInt(args[0]) : 9000);
17     } catch (Exception e) {
18         e.printStackTrace();
19     }
20 }
21 }
```

Client 1/2

```
1 public class Client extends ParseMessage {
2     Socket sock;
3     public static void main(String[] args) {
4         Client c = new Client(
5             args.length > 0 ? args[0] : "localhost",
6             args.length > 1 ? Integer.parseInt(args[1]) : 9000
7         );
8     }
9
10    Client(String host, int port) {
11        try {
12            sock = new Socket();
13            sock.connect(new InetSocketAddress(host, port));
14            out = sock.getOutputStream();
15            in = sock.getInputStream();
```


Client 2/2

```
1 //Client konstruktor pokračování
2 write("user\n");
3 read("", "Password:");
4 System.out.println("Password prompt readed");
5 write("heslo\n");
6 read("", "Welcome\n");
7 write("time\n");
8 out.flush();
9 System.out.println("Time on server is " + read("time
10 is:", "\n"));
11 write("bye\n");
12 sock.shutdownOutput();
13 sock.close();
14 System.out.println("Communication END");
15 } catch (Exception e) {
16     System.out.println("Exception:" + e.getMessage());
17 }
18 }
```

Ukázka činnosti

Příklad Telnet

```
1 oredre$ java Telnet
2 Login:telnet
3 Password:tel
4 Welcome
5 time
6 time is:Tue Nov 28 09:56:49
   CET 2006
7 time
8 time is:Tue Nov 28 09:56:50
   CET 2006
9 bye
```

Příklad Server

```
1 oredre$ java Server
2 client[0] Accepted
3 client[0] Username:telnet
4 client[1] Accepted
5 client[1] Username:user
6 client[1] Password:heslo
7 client[1] Client sends bye
8 client[0] Password:tel
9 client[0] Client sends bye
```

Příklad Klient

```
1 oredre$ java Klient
2 Password prompt readed
3 Time on server is Tue Nov 28 09:56:40 CET 2006
4 Communication END
```

Část III

Příklad aplikace – Boss/Worker

Příklad vícevláknové aplikace klient/server

- K serveru se připojí klient, který obdrží parametry pro generování grafu.
- Klient vrací serveru hash hodnotu řešení nejkratších cest z uzlu 0.
- Během vlastního řešení musí klient komunikovat se serverem definovaným způsobem a udržovat spojení.
- Po odeslání výsledku server posílá potvrzení správného / špatného řešení a ukončuje spojení.
- Není-li spojení správně udržované (periodické), posíláním `alive` zpráv, ukončuje server spojení.

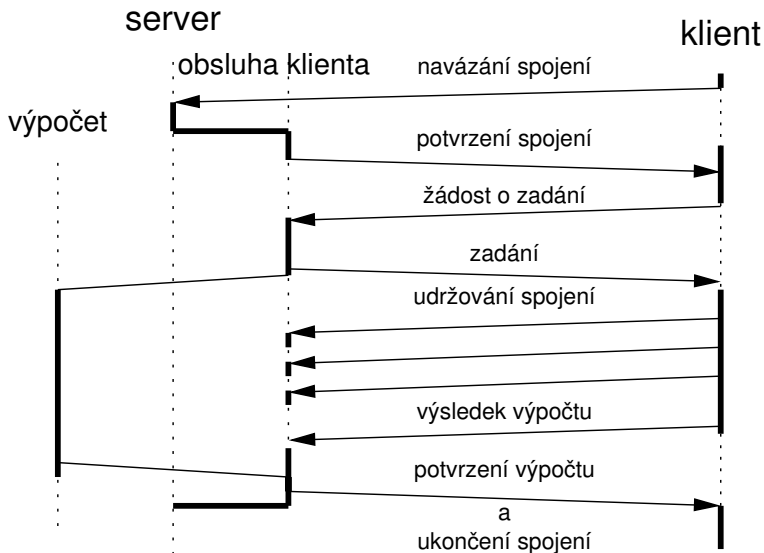
Popis činnosti serveru

Po přijetí klienta jsou provedeny následující operace.

1. Poslání parametrů spojení klientu.
2. Čekání na žádost o parametry grafu.
3. Poslání parametrů grafu.
4. Generování grafu, hledání řešení a výpočet hash.
5. Příjem klientského řešení.
6. Porovnání vlastního a klientského řešení.
7. Poslání výsledku porovnání klientu.
8. Ukončení spojení.

Během bodu 4 a 5 je nutné hlídat, zda klient udržuje spojení. Klient může poslat řešení dříve než jej nalezne server.

Průběh činnosti

Základní architektura

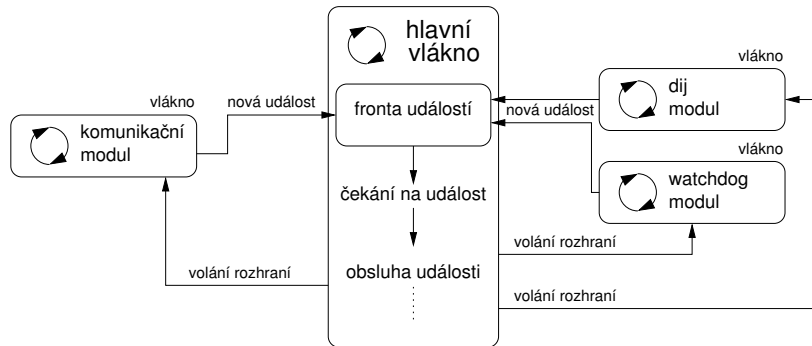
Pro každého připojeného klienta vytvoříme `clientHandler`, který obsahuje

- komunikační modul `comm`,
- watchdog modul `watchdog`, který hlídá udržování komunikace s klientem,
- modul pro řešení zadání `dij`, který volá program `tdijkstra`.

Synchronizační mechanismy:

- fronta událostí,
- exklusivní přístup ke sdíleným proměnným.

Propojení modulů

Fronta událostí

```
1 class EventQueue {
2     Queue queue;
3     Object cond;
4
5     EventQueue() {
6         queue = new Queue();
7         cond = new Object();
8     }
9
10    synchronized void addEvent(int event) {
11        queue.push(event);
12        cond.notify();
13    }
14
15    synchronized int getEvent() {
16        if (queue.size() == 0) {
17            cond.wait();
18        }
19        return queue.pop();
20    }
21 }
```

Modul Dij

```
1 class Dij extends Thread {
2     EventQueue queue;
3     int number; int seed; int from;
4     int hash;
5     Dij(EventQueue iQueue) {
6         queue = iQueue;
7     }
8     public void run() {
9         hash = callTdijkstra(number, seed, from);
10        queue.addEvent(SOLUTION_FOUND);
11    }
12    synchronized int getHash() {
13        return hash;
14    }
15    synchronized void solve(int n, int s, int f) {
16        if (!isAlive()) {
17            number = n; seed = s; from = f;
18            start();
19        } }
20    synchronized void shutdown() {
21        join();
22    }
23 }
```

Modul Watchdog 1/2

```
1 public class Watchdog extends Thread {
2     EventQueue queue;
3     int period;
4     int ping;
5     Watchdog(EventQueue iQueue, int iPeriod) {
6         queue = iQueue;
7         period = iPeriod;
8     }
9
10
11     synchronized void alive() {
12         ping++;
13     }
```

Modul Watchdog 2/2

```
1  public void run() {
2      boolean q = false;
3      while (!q) {
4          sleep(period);
5          synchronized(this) {
6              q = quit;
7              if (ping == 0) {
8                  eventqueue.add(WATCHDOG_TIMEOUT);
9              }
10             ping = 0;
11         }
12     }
13 }
14
15 void shutdown() {
16     synchronized(this) {
17         quit = true;
18     }
19     join();
20 }
21 }
```

Modul Comm 1/2

```
1 class Comm extends Thread {
2     NetConnection conn;
3     EventQueue queue;
4     Comm(EventQueue iQueue, NetConnection iConn) {
5         queue = iQueue;
6         conn = iConn;
7     }
8     synchronized void shutdown() {
9         if (!isAlive()) {
10            conn.stop(); //stop network (blocking receiving)
11            join();
12        } }
13     private synchronized int parse(CommMessage msg) {
14         ...
15         return msgType;
16     }
17     int synchronized getHash() {
18         //client hash from network connection
19         return hash;
20     }
```

Modul Comm 2/2

```
1 public void run() {
2     CommMessage msg;
3     boolean quit = false;
4     //blocking receive
5     while(!quit && (msg = conn.receive() != null)) {
6         switch(parse(msg)) {
7             case MSG_GETPARAM:
8                 queue.addEvent(CLIENT_GETPARAM);
9             case MSG_ALIVE:
10                queue.addEvent(CLIENT_ALIVE);
11                break;
12            case MSG_SOLUTION:
13                queue.addEvent(CLIENT_SOLUTION);
14            default:
15                //unknown message
16                quit = true;
17                break;
18        }
19    }
20    //inform main thread
21    queue.addEvent(COMM_TERMINATED);
22 }
```

Hlavní vlákno 1/3

ClientHandler je vytvořen po navázání spojení.

```
1 public class ClientHandler extends Thread {
2     EventQueue queue;
3     Watchdog watchdog;
4     Dij dij;
5     Comm com;
6     ClientHandler(NetConnection conn) {
7         queue = new EventQueue();
8         watchdog = new Watchdog(queue, PERIOD);
9         dij = new Dij(queue);
10        comm = new Comm(queue, conn);
11        start();
12    }
13
14    void shutdown() {
15        watchdog.shutdown();
16        comm.shutdown();
17        dij.shutdown();
18        queue.addEvent(STOP);
19        join();
20    }
```

Hlavní vlákno 2/3

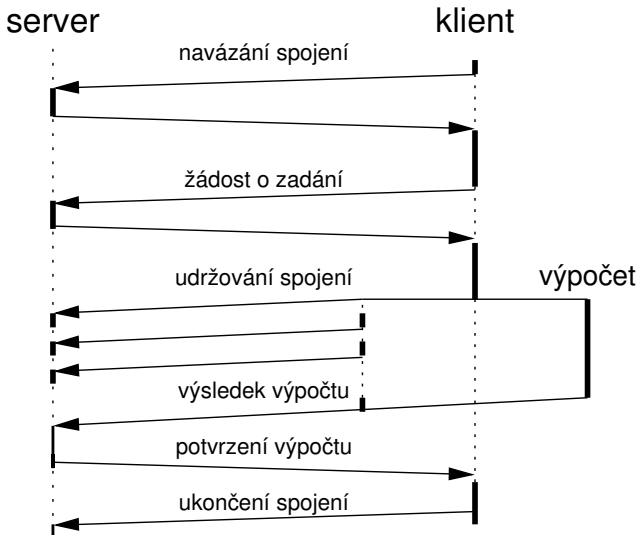
```
1 public void run() {
2     int ev;
3     boolean clientSolution; boolean mySolution;
4     Param par = new Param();
5     while (ev = queue.getEvent() != STOP) {
6         switch(ev) {
7             case CLIENT_GETPARAM:
8                 par = generateParam();
9                 dij.solve(par.number, par.seed, par.from);
10                comm.sendParam(param);
11                watchdog.start();
12                break;
13            case CLIENT_ALIVE:
14                watchdog.alive();
15                break;
16            case CLIENT_SOLUTION:
17                clientSolution = true;
18                queue.addEvent(COMPARE);
19                break;
20            case COMM_TERMINATED:
21                queue.addEvent(STOP);
22                break;
```


Hlavní vlákno 3/3

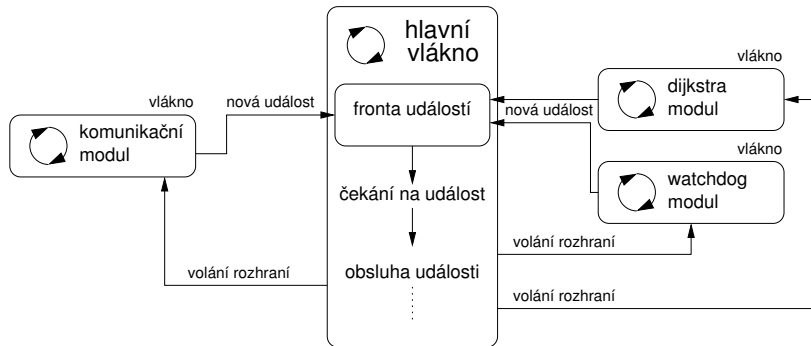
```
1  case SOLUTION_FOUND:
2      mySolution = true;
3      queue.addEvent(COMPARE);
4      break;
5  case COMPARE:
6      if (clientSolution && mySolution) {
7          if (dij.getHash() == comm.getHash()) {
8              comm.sendDisconnect("Solution OK");
9          } else {
10             comm.sendDisconnect("Solution WRONG");
11         }
12         queue.addEvent(STOP);
13     }
14     break;
15 case WATCHDOG_TIMEOUT:
16     comm.sendDisconnect("Alive timeout");
17     queue.addEvent(STOP);
18     break;
19 default://unknown event
20     queue.addEvent(STOP);
21     break;
22 }
23 }
```

Jak implementovat klientskou část?

Jak implementovat klientskou část?

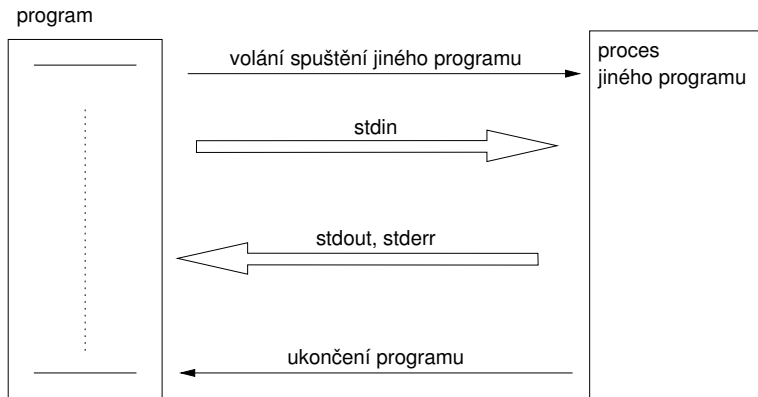

Propojení modulů

Příklad Spuštění jiného programu z procesu

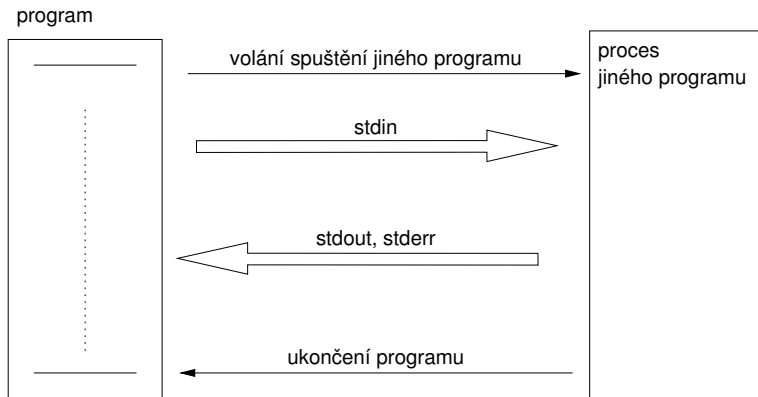
Příklad spuštění jiného programu z Javy

- Identická architektura aplikace (Boss/Worker)
- Hlavní logika programu je v obsluze hlavní smyčky zpráv

Příklad Spuštění jiného programu z procesu

Příklad spuštění jiného programu z Javy

- Identická architektura aplikace (Boss/Worker)
- Hlavní logika programu je v obsluze hlavní smyčky zpráv

Příklad - spuštění jiného programu z procesu

Příklad - spuštění programu tdijkstra z Javy

```
1 private boolean callDijkstra() {
2     boolean ret = false;
3     try {
4         String cmd = "./tdijkstra -h -n " + size + " -s " + seed;
5         Process child = Runtime.getRuntime().exec(cmd);
6         child.waitFor();
7         if (child.exitValue() == 0) {
8             BufferedReader out = new BufferedReader(new
9                 InputStreamReader(child.getInputStream()));
10            hash = Integer.parseInt(out.readLine());
11            ret = true;
12        } else {
13            System.out.println("Error in dijsktra");
14        }
15    } catch (Exception e) {
16        System.out.println("Error: Exception : " + e.getMessage());
17    }
18    return ret;
19 }
```

Co se stane při nedostatečné vyrovnávací paměti pro stdout.

Příklad - spuštění jiného programu z procesu

Příklad - spuštění programu tdijkstra z Javy

```

1 private boolean callDijkstra() {
2     boolean ret = false;
3     try {
4         String cmd = "./tdijkstra -h -n " + size + " -s " + seed;
5         Process child = Runtime.getRuntime().exec(cmd);
6         child.waitFor();
7         if (child.exitValue() == 0) {
8             BufferedReader out = new BufferedReader(new
9             InputStreamReader(child.getInputStream()));
10            hash = Integer.parseInt(out.readLine());
11            ret = true;
12        } else {
13            System.out.println("Error in dijsktra");
14        }
15    } catch (Exception e) {
16        System.out.println("Error: Exception : " + e.getMessage());
17    }
18    return ret;
19 }

```

Co se stane při nedostatečné vyrovnávací paměti pro stdout.

Shrnutí přednášky

Diskutovaná témata

- Síťování
- Síťová API – Scket
- Síťování v Javě
- Příklady
 - Jednoduchý klient a server
 - Boss/Worker Server

- Příště: Výkon a profilování